

Z CIZÍCH REVUÍ

a) *Revue srbské.*

Ratnik.

Ročník 44 z r. 1928. Červen a červenec.

1. Ibarská armáda ve válce r. 1912 od generála Miloje V. Jelišijeviče. (Má pokračování v čísle prosincovém, které pro souvislost uvádím.) Je to článek více vojensko-histo-

*) Zajímavé je, že u nás rovněž v malé armádě jeví se stále snahy spíše odstředivé než koncentrační, které by měly vytvořiti podobný časopis jako je shora uvedená revue nebo jako je anglická revue „Army Quarterly“ a belgická „Bulletin belge des sciences militaires“, jež jsou našim Voj. rozhledům od počátku v mnohém vzorem.

rický, popisující operace části srbské armády t. zv. ibarské armády ve válce Srbska proti Turecku v r. 1912 ve východní části novopazarského sandžaku. Článek uvádí sestavu ibarské armády, mobilisaci jejích jednotek a nástup, jakož i kryt nástupu.

Líčí pak veškeré operace počínaje 4. říjnem 1912 před vyhlášením války, až do 10. října 1912 (v to), kdy bylo dobyto Nového Pazaru, kterýmžto dnem se ibarská armáda rozdělila na několik částí s různými úkoly.

Dále se uvádějí ztráty a kořist ibarské armády během uvedených operací.

V závěru kritizuje autor dosti ostře činnost této armády, a uvádí, že

1. sestavení ibarské armády neodpovídalo terénu, v kterém měla operovat;
2. zpravodajská služba byla slabá;
3. počáteční rozvinutí trup (výchozí základna) pro přechod přes hranice bylo špatné;
4. rozdělení sil nebylo správné;
5. místo velitele bylo špatně voleno;
6. použití jezdeckta bylo chybné;
7. spojení slabé;
8. organizace zdravotnické, jakož i zásobovací služby slabé;
9. operace byly prováděny nerozhodně, bojácně a v nepořádku.

Z toho vyvozuje pisatel, že ibarská vojska mohla obsadit Nový Pazar už dříve, t. j. 8. října, s menšími ztrátami a pravděpodobně i s větší kořistí a zajatci, kdyby bylo více řádné rozhodnutí ve velení na straně velitele ibarského vojska.

Činnost 6. timockého přespočetného pluku i výzvy v bojích o Gučeva 16.—19. září 1914 a použití vpřed posunutého dělostřelectva v těchto bojích od generála Drag. Ljub. Uzun-Mirkoviče.

Autor tohoto článku odpovídá na článek uveřejněný v Ratniku v čísle XI—XII z r. 1927 pod názvem „Zákopové dělostřelectvo za našich válek r. 1912—1913 a 1914—1915“, v kterém generál Mihajlovič kritizuje všeobecně disponování baterií a děl dopředu, někdy až do předního zákopu pěchoty, které prý nejenže nesplnily dané jim úkoly, naopak přitahovaly na zákopy pěchoty palbu nepřítel, čímž pěchotě způsobily značné ztráty a zviklaly morálku vojska. Uvádí pak jako odstrašující příklady případy bojů Srbů proti Rakušanům v září 1914 při obraně horských hřbetů Gučeva a Boranje, ležících na pravém břehu Driny, jižně Loznice.

Autor tohoto článku uvádí, že kritika gen. Mihajloviče je chybná, nepřesná, neboť tento případ, ač měl býti naopak zdůrazněn jako jedinečný a zářící příklad v kladném a prospěšném smyslu, uvádí gen. Mihajlovič jako případ, který se často přihází v negativním smyslu.

V článku pak na základě historických fakt tento svůj názor dokazuje. Líčí znovu veškeré boje o Gučeva a Boranje od 14. září do 6. listopadu 1914, ale to náleží do historie.

Článek je zajímavý tím, jak různě pohledy vysoce postavení vojenská hodnostářů na jeden a týž případ, kterážto různost může mít i vážné následky.

Která linie je výchozí základnou pro útok? od plukovníka pěchoty Gligorije H. Jovanoviče.

Cvičný řád arm. král. Jugoslavia správně definuje linii, kterou nazývá výchozí základnou pro útok, a v hlavních rysech uvádí činnost v ní. Autor tohoto článku je však přesvědčen, že přes správné znění není tento pojem, který je velmi důležitý, většinou důstojníků ještě náležitě běžný a že nevědí, jakou činnost má prováděti ten neb onen velitel v této posici. Proto se autor rozhodl tento pojem na základě Cvičného a Polního řádu náležitě osvětliti.

Jeho rozbor kryje se úplně s našimi taktickými názory na tuto věc.

Organisace dělostřelectva v boji a rozdělení bojiště na pásma působnosti od plukovníka Pavla Mih. Barjaktareviče.

Organisace dělostřelectva v boji, praví autor článku, jakož i rozdělení bojiště na pásma působnosti jsou otázky z oboru taktiky dělostřelectva, jichž řešení je základem snadného a správného použití dělostřelectva v boji. Tyto otázky vlastně podle podstaty materie, kterou se zabývají, tvoří jeden celek a jsou v těsném nerozlučném spojení, vzájemně se doplňují a směřují k jednomu a témuž cíli, totiž k přirozené a logické organizaci dělostřelectva v boji a k správnému a jasnému rozdělení úloh mezi jednotlivé části dělostřelectva.

Autor rozbírá pak v článku každou z uvedených otázek jednotlivě a prostě a jasně vysvětluje účel, potřebu, význam a úkol každé z nich a poukazuje neustále na jejich vzájemný vztah.

Článek je psán velmi odborně, ale nepřináší nic zvláštního; většinou jsou to věci u nás známé.

Ústup těžkého dělostřelectva II. armády od Kosova až k Jaderskému moři za světové války od gen. Miloše M. Mihajloviče.

V článku uvádí autor nejprve složení dělostřelectva II. armády a materiál. V druhé části líčí podle historických fakt ústup tohoto dělostřelectva, a to od Kosova do Peči, počínaje 6. a konče 18. listopadu 1915, který byl proveden s úplně organizovanými jednotkami, a pak ústup od Peči až k Jaderskému moři, který byl vykonán bez děl, střeliva a vozů od 19. listopadu 1915 do 31. ledna 1916, kteréhožto dne provedeno naložení na lodi ve valonském přístavu. Dále krátce popisuje příjezd na ostrov Korfu, kde 11. února přichází těžké dělostřelectvo II. armády do tábora Ipsos a kterýmžto dnem přestává jako takové dělostřelectvo existovat.

Je to historické vyličení bojů v deníkové formě, zajímavé s toho stanoviska, za jak těžkých okolností byl pro-

veden ústup této formace, zvláště z Peče k moři, bez zbraní a střeliva za pronásledování nepřítelem.

Válečná bakteriologie a budoucí válka od pplk. dr. Vlad. Stanojeviče.

V úvodu uvádí autor veškeré vymoženosti, které světová válka s sebou přinesla, a zmínjuje se mimo jiné též o otravných plynech. Právě, že ze snahy vytvořit válku chemickou vznikla myšlenka nového válečného prostředku, a to nakažlivých bakterií a tím snad i válka bakteriologická.

Pak vylučuje způsob rozšiřování bakterií a popisuje různé nakažlivé nemoci, jako cholera, břišní tyf, skvrnitý tyf, mor a uvádí jejich rozšíření za válek v různých zemích u vojska a civilního obyvatelstva. Poté uvažuje o tom, zda lze nakažlivé bakterie rozšířit i u nepřítele a jak. Závěrem jeho úvahy pak je, že veškeré technicko-bakteriologické a zejména taktické těžkosti mluví v tom smyslu, že bakteriologická válka v budoucnu je málo pravděpodobná. Právě však, že nebezpečí této nákazy ve válce je, a proto v případech na budoucí válku musí být vše připraveno pro okamžité zdolání epidemii ve vlastním vojsku a zemi a uvádí na historických příkladech způsoby těchto příprav. Přípravy shrnuje ve dvě části:

1. preventivní hygienická zařízení a prostředky, mimo jiné vybudování vojensko-technického zdravotního ústavu,
2. profylakticko-epidemiologická zařízení.

Konečně je nutno, aby vojenská správa byla v nejužším styku s Cervekým křížem.

Článek končí závěrem, v kterém připomíná autor, že jako boj chemický, tak i boj proti bakteriím bude mít v budoucí válce možná rozhodující úlohu.

Francouzské bojové vozy od kapitána Draga A. Hojnika.

S počátku uvádí autor vznik a vývoj bojových vozů ve Francii a jejich

charakteristiku. Přechází pak na výrobní továrny na tyto vozy, zejména automobilní továrnu Renault, která r. 1917 započala vyrábět speciální vozy.

Podává charakteristiku a popis různých typů bojových vozů systém Renault. Pak rozebírá organizaci a učenění bojových vozů Renault, zvláště v armádě obšírněji a v dalším stručně u jiných armád.

Na konci článku krátce resumuje a praví, že automobil je nejen všestranný dopravní prostředek, nýbrž i prostředek bojový. Přimlouvá se za silný vývoj automobilismu a automobilového průmyslu v Jugoslavii, zvláště v armádě, a vypočítává, za jakých podmínek by se dalo tohoto cíle dosáhnout.

Organisace spojení ve zvláštních případech od plukovníka Djordje Jorgoviče.

Tento článek se zabývá:

1. organizací spojení při přechodu řeky,

a) která je bráněna nepřítelem,

b) kterou bráníme proti nepřátelskému přechodu;

2. vlivem útoku otravnými plyny na spojovací službu a pojiťka v tomto případě;

3. maskováním spojení, a to:

a) maskováním pojiťek,

b) maskováním radiotelegrafie,

c) maskováním zvuku při spojení (při naslouchací službě).

Ještě jedna úvaha na článek „Organisace velitelství vojenského okruhu“ od plukovníka Svetožara P. Bogdanoviče.

Článek pod uvedeným nadpisem uveřejněný v Ratniku ve svazku 3. a 4. z r. 1927 podnítl v odborných kruzích jugoslávské armády silnou polemiku. — Jedním z článků řetězu těchto úvah je také tento článek. Týká se to organizace vojenských okruhů (na způsob našich doplňovacích okresních velitelství). Je to čistě organizační věc jugoslávské armády, nemající pro nás zvláštní zajímavost.

Mjr. V. Komárek.

b) Revues ruské.

Vojna a revoluce.

„Vojna i revoluce“, 1928. Kniha III. Kangelari. Mongolsko jako málo kulturní jeviště. Zpomenuv na pokusy nasazení komunismu do Mongolska, které narazily na odpor Mongolů pod vedením ruského důstojníka barona Ungern-Sternberga, začíná autor svou staf slaukům cukrováním o „přátelství“ sově-

ského Ruska k Mongolsku, o „duchovní spřízněnosti“... Dále naráží na „malou kulturnost“ Mongolska. Ale i zde se našlo východisko. Ukazuje se, že „málokulturnost“ Mongolska není duchovní, nýbrž autor používá tohoto vyjádření jako „vojensko-vědeckého“ termínu. Dále se uvádějí povrchní statistická data čerpaná z nějaké statistické příručky a činí se zcela neočekávaný závěr. Uka-

zuje se, že nepřítelem Mongolie jsou všichni „imperialističtí intervenčníci“. Ale situace je málo příznivá jejich činnosti v Mongolsku. Zde je podle autora potřeba jezdeckta a jenom jezdeckta, v čemž ovšem nutno s ním souhlasit. „Proti jezdecktu,“ praví, „nemůže operovat mechanická trakce.“ Místní prostředky potravinové a dopravní považuje autor za zcela dostačující, což je již známo i ze zkušeností z války rusko-japonské. Konečný závěr o Mongolsku je tento: „Tedy to již není shnilá, feudálně-theokratická rozvelina — každý Mongol bude se až do konce bít za republiku.“

Velmi zajímavá a důkladná je studie starého kavaléristy a důstojníka gen. štábu **Pěvněva**: Jezdeckto v rukou vyššího velení. Autor zaznamenává nesprávné závěry, které západ učinil o jezdecktu podle zkušeností ze světové války, v níž jezdeckto nehrálo rozhodnou úlohu. Za jednu z hlavních chyb v užití jezdeckta ve válce považuje autor nedostatečné vypracování otázky o armádním jezdecktu, okolnost, že nahoře u vysokého velení nebylo kavaléristů, následek čehož byl, že se nedovedly dávat jezdecktu úkoly. V tomto zásahu je značný díl nesprávnosti; nutno připomenouti, že na samém začátku války v čele ruské armády bylo nemálo kavaléristů — vrchní velitel velkokníže Nikolaj Nikolajevič, generál Žilinský (vrchní velitel sz. fronty), generál Rennenkampf (velitel 1. armády), generál Samsonov (velitel 2. armády), generál Pleve (velitel 5. armády), generál Brusilov (velitel 8. armády). A přes to to nezaručilo Rusku úspěchu v použití velikých mas jezdeckta. Právě u jezdeckých velitelů (t. j. vyšších z jezdeckta) byly na počátku války největší neúspěchy: u gen. Žilinského, Rennenkampfa, Samsonova. Nicméně neze vésti spory proti nepřipravenosti vyššího velení a proti nedostatku zpracování otázky využití „armádního jezdeckta v moderní válce“. Autor správně tvrdí, že ruský Polní řád z r. 1912 neobsahoval údajů o této otázce. Ta se nediskutovala ani v tehdejší vojenské literatuře, v níž bylo možno najít jen studie o „činnosti jezdeckta na bojišti“ a o „činnosti jezdeckta koňmo“.

Technika znesnadnila činnost jezdeckta na bojišti, ale úloha jezdeckta na válčišti se nijak nezměnila, ba dokonce vzrostla. Novou věcí, podle názoru autora, je to, že místo dominujícího významu jezdeckého velitele nastoupil dominující význam vyššího velení. Autor zdržuje se u otázky vyšetření neúspěšných operací jez-

deckta na frontě generála Brusilova (kavalérista!) v ofensivě jihozápadní fronty na jaře 1916. Jak už čtenáři „Vojenských rozhledů“ vědí, snažil se Brusilov celou vinu za neúspěchy v této ofensivě svalit na jiné a hlavně na generála Kaledina. Nicméně samému Brusilovovi nedostávalo se umění využití svého početného jezdeckta. Vždyť měl 4 jezdecké divise, t. j. 17.000 šavli, a to jezdeckta lepšího — III. jezdecký sbor generála Kellera (10. j. div. a 1. Terská), 1. Donskou a Kavkazskou tuzemní. Kromě toho bylo tu i divisní jezdeckto. V době operace bylo jezdeckto (tři divise) rozděleno na pasivních úsecích nebo v zákopecích a s pasivními úkoly. III. jezdecký sbor v zákopecích na levém křídle jv. od Černovic, na 25 verst od prostoru ofensivy, s pasivní úlohou „udržeti dosavadní posici“. Jen u XI. sboru, který prováděl průraz, byla 1. donská divise: poněvadž zde však nebylo osoby, která by sjednocovala operaci průrazovou, nebyla splněna nařízení směrnic velitele armády: využití co nejrozhodněji přiděleného jezdeckta.“ Prvního úspěchu 41. sboru nemohlo být 4. června využito pro nedostatek jezdeckta.

10. června pokračovala ofensiva za účelem průrazu fronty Pochorluck-Jurkuš, a to XI. a XII. sboru, kdežto XXXIII. sbor s 1. donskou divíjí dostal pasivní úlohu „udržeti posici“; III. jezdecký sbor, vystrádanému pěchotou, byla dána úloha „přechodu přes Prut, dobytí Černovic, kdežto další úloha byla určena šablonovitým výrazem „podle situace“. Jak situace byla příznivá operacím jezdeckta, o tom svědčí úspěšné ataky koňmo 2. baterie I. jezdecko-horského dělostřeleckého oddílu. Kromě toho částečné místní úspěchy mělo i jezdeckto vyšších jednotek, ne však armádní. Autor soudí, že bylo nutno včas soustřediti všechno armádní jezdeckto k místu průrazu a vypustit v okamžik, vhodný k atace.

Tytéž chyby vidí autor i u protivníka. V okamžiku průrazu u Gorlice Němci přesunuli ze západní fronty na východní 8 jezdeckých divisí, ale všechny se dostaly na druhořadá místa fronty do prostoru Mlava, Suwalki, Miel, Gumbinen a ani jediná do prostoru Gorlice, Tarnovský půlom německý od 1. do 6. května vytvořil v ruské frontě díru 160 km širokou a 30 km hlubokou, ale i zde Němci neměli jezdeckta.

Totéž se u Němců opakovalo v roce 1918 na západě. V jarní ofensivě měli již 26. a 27. března širokou arenu pro operace jezdeckta; před ním by bylo bývalo jen jezdeckto a slabá pěchota nepřátelská; ale Němci zde jezdeckta

ne měli. Dochované ještě tři jezdecké divise byly na východní frontě.

K těmto příkladům mohli bychom ještě připojit nezdařilé operace francouzského jezdeckého sboru Sordetova, který rovněž nedosáhl nijakých výsledků cenných pro velitelství.

Autorovy závěry: technická zdokonalení měla na operace jezdecky menší vliv než neúspěchy špatného velení nad jezdeckem, a to, že vyšší velení nedovedlo jezdecky správně použít.

V. K.: Cesty vývoje střelné zbraně.

Autor zaznamenává hlavní činitele, které měly za světové války vliv na organizaci, taktiku a výzbroj. Jsou to: letectvo, obrněná vozba, válečná chemie. Základní idea nového přizpůsobení moderních zbraní boji s novými prostředky: 1. Ruční zbraně musí být přizpůsobeny boji s aeroplany a tanky (velká váha střel). 2. K těmto cílům musí být malorážné kulomety vyměněny za kulomety velké ráže. 3. Zmizí vojenské dělostřelectvo a nastoupí děla se silnými pancíři, což vzhledem k velké váze vyžádá si mechanického tahu; nejmenší dostřel 8–9 km a normální 16–17 km; budou děla 75 mm s mechanickým tahem. 4. Střely a granáty musí být s to prorazit pancíř.

Vycházejí z těchto úvah, navrhuje autor tuto novou výzbroj: 1. Pěší roty automatickou pistolí, lehkým („ručním“) kulometem a ručními granáty. 2. Kulometné roty: kulomety velké ráže (jako i ruční kulomety); 3. praporey: malokalibremí automatickými děly a moždírky „Stokes“. 4. Pěší pluky (správněji brigády): jen dělostřelectvem; automat, děla ráže 100 mm a houfnice 120 mm; mechanický tah (zřejmě tanky!). 5. Ostatní dělostřelectvo tvoří zálohu vrchního velitele.

Lopčinskij: Útočné operace letectva (dokončení v knize IV). Uznává velký význam letounů při postřelování živých cílů a metání pum, autor nachází, že letouny mají při tom velké ztráty od palby pozemních vojsk. To nutí k obrněné letounů; ale tím se stanou těžšími a potřebují tedy silnějších strojů. Proti tomu autor doporučuje nenadálou překvapení, považuje je za důležitější než pancíř. Kulometnou palbu z letounu považuje autor za méně účinnou než vrhání pum. Na armádu vypočítává autor 162 bombardovacích letounů, rozdělených na 9 letků. Podává popis pum a příklady výpočtů pro útoky jimi. Mnoho podrobných náčrtů.

Glagolev: Vývoj názorů v oboru tanků za poslední 3 léta.

1. Zvýšení rychlosti ze 7–8 km na 20 km; 2. zvětšení pevnosti pancíře bez zvýšení váhy; 3. přidělení tanků ku předvojům (Anglie, Francie); 4. zvětšení ráže děl a počtu kulometů; 5. hermetické uzavření proti plynům; 6. zvětšení modelů; 7. střelba v jízdě; 8. rota tanků u předvoje; 9. tanky v rozhodném útoku a v pronásledování. Dále udává autor schema rozčlenění tanků za pochodu a vzory rozkazů, obsahujících údaje o tancích. V závěru podává schema tankového útoku.

V knize IV. **Dolivo-Dobrovolskij** podává údaje o novém anglickém tanku 1927: rychlost vzrostla dvojnásob, výška do půl lidské postavy, 1 kulomet, kola i housenkový pás, tichý chod a jednoduchá konstrukce. „Militärwochenblatt“ považuje tento tank za „jezdecky budoucnosti“.

In. Seidemann: Otázky dělostřelecké průpravy u vyšších velitelů. Myšlenka: mají chápat práci dělostřelectva v boji, čehož se dosáhne účastí při střelbách, doplňováním teoretických vědomostí. Autor je starým zkušeným dělostřeleckým generálem, nicméně práce jeho nemá náležitou relevanci a on sám ji nazývá „zbežnými myšlenkami“.

Lobkovic: Využití terénu za účelem obrany státu. Podle autora novými tendencemi války jsou: snaha po manévrování, proti čemuž nutno přizpůsobit terén obraně; zastírání proti palbě, zničení cest u nepříteli, překážky moderní pohyblivosti. Pro obranu jsou nezbytné bažiny, lesy a ve vlastním týlu dobré cesty.

Morin i Vasiljev: Transport na počátku světové války. Zkoumá se otázka podle těchto pramenů: 1. Statistický sborník ministerstva komunikací č. 145; 2. Statistický sborník centrálního statistického úřadu a 3. Dmitrenko: Krátký přehled činnosti ruských železnic v druhé válce vlastenecké, č. I. Číselná data jsou shrnuta ve spoustu tabulek jak o ruských železnicích, tak i o cizích.

Ciffer. O sborníku „Válka a válečné umění ve světle historického materialismu.“ O tomto díle byla již zmínka v knize XII. za rok 1927, kde byla uveřejněna recenze Otvstavnogo. Uražený Ciffer rozhodl se hájit své nezužité dítě. Třebaže se autor pokouší začít s výčitkami na adresu Otvstavnogo za jeho tón, je ovšem Otvstavnij velmi daleko od komunisticky vypjatého, tónu Cifferova. Jen vykřičníky co se autor nastavěl, a to, kde ho napadlo, Autor je straníkem obsažnosti literární tvorby podle objemu, kdežto „Otvstavnij veškerou svou

bagáž vykládá v jediné stati," rozčiluje se uražený. Redakce, uveřejnivši staf Odstavného beze všech omluv, zřejmě se neztotožňuje zcela s názory Cifferovýchými o „neseriosnosti“ kritiky Odstavného. Dále sleduje obvinění z úzkého rozhledu v oboru marxismu i o vojenské, negramotnosti, kterážto obvinění se podle našeho názoru spíše hodí na Cifferra než na Odstavného, zvláště pokud jde o druhé obvinění. Za obranou zbraň vybral si Ciffer citáty z Bucharina, což již dostatečně charakterizuje tón práce kritika. „Stěžejní momenty“, „promyšlená ustanovení“, „kontrolní cifry goplanu“ a j. módní slovíčka pestrá se ve stati s cílem dokázat účast Marxovu na válečnickém umění. V celku celých 12 stran nejnudnější sbírky frázi, nemajících naprosto ni nejmenšího vztahu k válečnickému umění.

Punge: Nejdůležitější taktické zvláštnosti armád našich západních sousedů. Velmi důkladné zkoumání vědeckých i předpisových dat armád sousedních nových států k Rusku přilehlých a mimo chodem i zkoumání taktických zvláštností i francouzských názorů, jež se staly základem taktického myšlení většiny novorozelených drobných států. Zde autor dává i krátkou historii zrození armád těchto států. Z předrevolučních států, jako sousedů Ruska, je řeč jen o Rumunsku.

Antonjuk: Průprava i zdokonalování důstojnického kádrového sboru v polské armádě. Zkoumá se vojenské školství.

Dolvo-Dobrovolskij: V cizích armádách. Zajímavé studie v oboru práce hlavního i vyšších velitelství podle práce francouzského plukovníka Lucase, hlásajícího myšlenky: Zvýšení kvalifikace velitelovy a specialisace podle druhů zbraní i techniky. Hlavní úlohou vrchního velitelství: vedení operace; vedení boje spočívá na nižších velitelských instancích. Dávají se velmi zajímavá a důkladná schemata práce rozličných velitelských instancí, jakož i soustava prvků kvalifikačních.

V oddílu „Bibliografie“ 1. Odzvy Morina o „Krátkém sborníku sta-

tistického materiálu o železnicích cizích států“, vydání Centrálního oddělení statistiky a kartografie komisariátu komunikací; sv. 67, 1927 a 2. týž: o „Měsíčním bulletinu“ téhož úřadu. Autor zaznamenává seriosnost a obsažnost obou pramenů; 3. Gavrilov — recenze o práci Kallistiva — „Polní pošta“ 1927. 4. Broněvskij — recenze práce Marcela Péchot: „Německé železnice a válka“ — z francouzštiny.

1928. Kniha IV. Tuchačevskij: Společná cvičení všech zbraní. Jako vždy dává autor velmi málo nového a poučného. V libovolném vojsovém ročním výkazu o cvičeních možno najíti podobné myšlenky, vyložené však mnohem srozumitelnějším jazykem než u Tuchačevského. Zde je příklad vysokého stylu autora: „Taktika boje vojsk všech zbraní je mnohotvárná a vyznačuje se dynamičností i proměnlivostí v samém průběhu boje...“

Sokolov: „Moderní kryt“. Autor je přívržencem aktivnosti krytu, na čemž závisí bezpečnost strategického rozvíjení. Z uváděného seznamu úkolů krytu, kromě starých a všem známých, je i jeden nový: politická práce mezi místním obyvatelstvem, aby se „válka proměnila v třídní boj“. Zdálo by se, že už dávno nastal čas přesvědčiti se z dlouhé zkušenosti o tom, že to, co mělo úspěch v Rusku, trpí již 10 let naprostým neúspěchem v celém ostatním světě, vlivem větší kulturnosti národních mas. Vezmeme-li v úvahu čistě bojový pokus nasazení třídní nenávisti, musí Varšavská operace 1920 skýtatí skvělý příklad krachu této teorie, a to zdálo by se v nejpriznivějších podmínkách pro bolševiky. Jako vzory normálního (nepolitického) krytu uvádí autor: německý kryt 1870, francouzský, ruský a německý v roce 1914.

Konckotin: O záložním velitelském sboru. Nedostatky této věci v sovětském Rusku jsou podle autora tyto: 1. Nízká úroveň všeobecného vzdělání; 2. nedostatečné vzdělání vojenské, které je příliš povrchní; 3. není orgánu, který by řídil a zabýval se zdokonalováním záložních velitelů. Dále je seznam opatření na odstranění těchto nedostatků. (Příště dále.)

Plk. gšt. býv. rus. arm. V. Dobrynin.

c) Revues německé.

Wissen und Wehr.

6. sešit, červen 1929.

K. v. Oertzen: 28. Juni 1929 Zehn Jahre Versailles.

Autor vzpomíná na desáté výročí podepsání mírové smlouvy versailleské, jejíž podmínky jsou prý největším bezprávím v historii. Za základ míru nebylo vzato, jak předtím bylo prohlášováno, čtrnáct článků Wilsonových.

Němci byli nuceni jej přijmouti, poně-
vadž už nemohli dále klásti odpor a
obávali se rozpadu říše.

V dalším článku autor líčí, jak se
prováděla mírová smlouva během uply-
nulých deseti let. Především bylo tře-
ba vyvrátiti tvrzení spojenců, že Ně-
mecko má vinu na započeti války a že
způsobem, jak ji vedlo, porušilo často
mez.národní úmluvy. Poté se zabývá
otázkou válečných zločinců, které Ně-
mecko mělo vydati, aby byli postaveni
před mezinárodní soud. Pokus, aby ně-
mecký národ byl zbaven cti, se ne-
zdařil.

Konečně se pisatel zabývá poněkud
obširněji odzbrojením Německa. Přes
to, že prý již v lednu roku 1921 byla
splněna všechna vojenská ustanovení
mírové smlouvy, zůstává v Německu
neoprávněně vojenská mezinárodní ko-
mise téměř dalších pět let. Poslání od-
zbrojovací komise, utvořené u Společ-
nosti národů, se dosud pro politické
rozepře minulo s cílem. Je to zejména
spor o nadvládu na moři mezi Anglií
a Spojenými státy americkými, který
sice skončil úmluvou washingtonskou
o rovnoprávnosti obou sporných stran,
v zbrojení se však zápolí dále. Oba vý-
še zmíněné státy neprojevují příliš ve-
líkého zájmu evropské pevnině a tím
vlastně uznávají vojenskou hegemonii
Francie, která považuje otázku zbrojení
poražených států za vyřízenou věc, a
to mírovými smlouvami, uzavřenými
v předměstích Paříže. Francie využila
vojensko-politické podřadnosti Němec-
ka k organizaci dvou armád, a to:
„armée de couverture“, která, jsouc
velmi důkladně vyzbrojena, se má
vrhnouti a co nejrychleji zdolati ně-
mecké vojsko roztroušené po celé ří-
ši; druhá armáda — „nation armée“ —
pro níž je připraven obranný materiál,
je určena pro pozdější boje ve větším
měřítku. V Ženevě nebylo odstraněno
nebezpečí války, nýbrž uvažovalo se
o tom, jak lze dosáti nejlepších podmí-
nek pro její vedení. Osud Společnosti
národů je ohrožen vážně tím, že její
členové nejsou vpravdě rovnoprávní.

Autor nechápe obav Francie o její
východní hranice, poněvadž u Němců
není prý náklady pro odvetnou válku a
poněvadž v dohledné budoucnosti prý
dojde v říši k značnému poklesu oby-
vatelstva. Popisuje dále, kterak sna-
hy Francie o zajištění zmíněných hranic
vyvrcholily obsazením Poruří a
pokusem vytvořiti z obsazeného území
rýnskou republiku. Hrozící nebezpečí
odvrací příchod ministra Stresemanna,
jehož přičiněním dochází k Dawesovu
plánu a k vyklizení Poruří. V boji
o zajištění východních hranic se po-

kračuje. Ženevský protokol se sice ne-
uskutečnil, ale brzy poté se uzavírá
mezi Francií a Německem smlouva
v Locarnu, v níž si obě mocnosti na-
vzájem zaručují nedoknutelnost ны-
nějšího stavu věci na Rýně. Poté se
Německo stává členem Společnosti ná-
rodů a dochází k schůzce v Toiry.
V zápětí vyklizuje Francie oblast
u Kolína a mezinárodní vojenská ko-
mise opouští německou půdu. Na kon-
ci se projevuje naděje, že po úpravě
otázky válečného odškodnění a po pro-
vedení odzbrojení bude Porýní vykli-
zeno.

Zvláštní stať je věnována prová-
dění politických ustanovení versailleské
smlouvy. V Alsasku-Lotrinskou přes to,
že s počátku byl přijat nový stav věci
s velkým nadšením, projevuje se ne-
spokojenost s nynějšími poměry a vo-
lá se po autonomii. Toto hnutí Němec-
ko prý nikterak nepodporuje. Okres
Eupen-Malmedy, obydlený prý z větší
části Němci, byl přidělen Belgii proti
vůli obyvatelstva. Přidělením Poznaň-
ska a značné části Záp. Pruska Polsku
bylo odtřeno od říše asi půl milionu
Němců, jimž se upírají práva menšin.

Koridor mezi Východními a Zapad-
ními Prusy značně znesnadňuje styky
mezi právě jmenovanými zeměmi.
V nejvýchodnějším cípu Východního
Pruska nad Memelem bojuje německý
živel téměř beznadějně s Litevci. V so-
větském městě Gdanskú vzrůstá víc a
více polský vliv. Na severu v Slesviku
ztratilo Německo široký pruh území a
tím prý se asi padesát tisíc Němců
ocitlo pod panstvím království dán-
ského. Rozdělením Horního Slezka
bylo rozbito nejen průmyslové stře-
disko, ale opět asi dvě stě tisíc Němců
bylo vydáno na pospas polonizace.
Rakousku se neoprávněně zbraňuje,
aby se připojilo k německé říši. V ná-
hradu za zpusťované doly francouzské
odevzdala mírová smlouva Francii
doly v saarském území. Vládu nad
touto oblastí převzala Společnost ná-
rodů. Po patnácti letech bude plebis-
citem rozhodnuto, zůstane-li při dosa-
vadním režimu nebo připadne-li toto
území Francii nebo Německu. Autor je
přesvědčen o úspěchu Německa.

Autor se krátce obírá národními
menšinami, vzniklými z mírových
smluv, a stěžuje si, že se nemohou do-
volati svých práv u Společnosti ná-
rodů. Německu při jeho vstupu do
Společnosti národů bylo přislíbeno
právo na kolonie. Zůstalo však až do-
sud jen při slibu. S uspokojením kon-
statuje pisatel článku, že německé ob-
chodní loďstvo, které bylo téměř
úplně zničeno, vzrostlo opět na polo-
vinu počtu z roku 1914. Rozvoj letectví

byl až do roku 1926 značně brzděn různými omezeními a mezinárodní kontrolou. Ještě nyní není dovoleno stavět letouny pro vojenskou nebo policejní potřebu.

Německu se vytýká neprávem, že nechce platit válečné náhrady, poněvadž prý se od něho žádalo příliš mnoho. Deseť let se zjišťovalo, co by mohlo platit, a teprve letos na reparační konferenci v Paříži byla stanovena určitá suma.

Autor projevuje nad tím, že se podařilo poměrně za tak krátkou dobu vytvořit státu věrnou a poslušnou hrannou moc, své uspokojení. Německo už se vzhopilo po tak krutém pokolení a teprve nyní zahájí boj proti versailleské smlouvě. Německý národ nezahyne, protože neztratil chuť k dalšímu životu.

Generál Dr. h. c. Hermann v. Franco: Der Grenzschutz im Osten im August 1914 und sein Reibungen.

Otázka krytu hranic byla a je předmětem častých polemik. Úkolem krytu je chránit mobilisaci vojsk rozložených v pohraničních posádkách, dále chránit železnice a vlastní území a konečně zajistit nástup vojsk. O tom, zda právě uvedený úkol krytu má řešit ofensivně nebo defenzivně, se názory značně rozcházejí. Autor článku už před válkou jako velitel I. armádního sboru ve Východních Prusích byl přivržencem a obhájcem prvního řešení. Asi rok před vypuknutím války podal náčelníku hlavního štábu návrh, aby mu bylo dovoleno rušit nástup ruské (německé) armády, ofensivními akcemi, a to zejména proto, že podle získaných zpráv ruská armáda při německé ofenzivě měla svůj nástupní prostor přeložit více dozadu. Hlavní štáb souhlasil s jeho názorem a v svých směrnicích o chování krycích jednotek uvedl, že nepřítel, který by vnikl na německé území, musí být zničen. Krátce před vypuknutím války objížděl autor hranice v přiděleném úseku s veliteli krycích vojsk, aby je seznámil s terénem. V krytu měl I. armádní sbor jen dva pěší pluky na frontě široké 280 km. S těmito silami nebylo ovšem možné utvořit nějakou souvislou clonu a zajistit tak veliký prostor.

Poté autor vylučuje zcela krátce pohraniční boje, k nimž došlo už prvního mobilisačního dne. Na zprávy získané do 5. srpna, že se totiž na hranicích — v úseku I. armádního sboru — shromažďují dva ruské armádní sbory a dvě jezdecké divise, rozhodl se autor podniknouti 9. srpna útok na uvedené právě síly. K prove-

dení útoku však nedošlo pro zákaz generála v. Prittwitze, velitele 8. armády. Autor obávaje se vpádu ruských vojsk, zejména jezdeckta, zesiluje krycí jednotky a znovu se dozaduje u velitele armády schválení k ofensivní akci. Generál v. Prittwitz konečně povoluje, aby I. armádní sbor mohl přidělené jezdecké divise zesílené pěchotou užítí ofensivně v prostoru mezi řekou Angerapp (za níž se shromažďoval I. armádní sbor) a hranicemi.

V době od 2. až do 16. srpna došlo denně k pohraničním bojům, mezi krycími jednotkami a před úsekem I. armádního sboru zjišťilo letectvo sedm až osm pěších a pět jezdeckých nepřátelských divisí. Dne 17. srpna dochází k pohraniční bitvě u Stalupönen mezi I. armádním sborem a dvěma ruskými armádními sbory pod generálem Rennenkampffem, která prý je samozřejmým výsledkem úloh, které byly svěřeny krycím jednotkám, a školním příkladem vzájemné spolupráce.

Nakonec vyvrací autor výtky kritiky, že překročil meze žádoucí iniciativy nižšího velitele, a končí tvrzením, že by Rusové, kdyby nebylo došlo k bitvě u Stalupönen, už 18. srpna byli na řece Angerapp a že by mohli značně rušit německý nástup.

Hauptmann Hans Rohde: Die deutsche Auslandsforschung seit dem Weltkrieg.

Článek je pokračováním studie uveřejněné v předcházejícím čísle. Autor popisuje německé výzkumné cesty po Africe, uskutečněné po světové válce.

Die Vorbereitung der industriellen Mobilmachung in den Vereinigten Staaten von Amerika.

V Spojených státech amerických věnuje se veliká pozornost mobilisaci průmyslu. V čele všech příprav průmyslové mobilisace stojí zástupce vojenského sekretáře, jemuž je podřízeno sedm oddělení, a to: štábní, zdravotnické, ženijní, zbrojní, zpravodajské, chemické a letecké. Mobilisační přípravy záleží ve výpočtu všech potřebných věcí, které se musí nakoupit nebo zhotovit ve vypracování smluv, týkajících se dodávek, v zajištění nedostávajících se strategických surovin, ve vypracování dopravních plánů, v obstarávání a v udržování záloh válečného materiálu. V dalším se uvádí, do jaké míry tyto přípravy pokročily.

V rubrice „Literatur“ je doporučována kniha o Československé armádě od K. Urbana: Kurze Zusammenstellung über die tschechoslovakische Armée. Cena 4.50 M.

Plpk. gšt. Bohuslav Fiala.

Leden—únor 1929.

Plk. Rudolf Kiszling: Der Feldzug gegen Rumänien 1916. Celá úvaha je rozdělena na několik kapitol, z nichž první mluví o válečných přípravách. Skutečný válečný plán proti Rumunsku 3 domobranecské brigády. Po něvadž tento případ vážně komplikoval již hotové plány proti Rusku, Itálii a Srbsku. Teprve v roce 1914—15 k ochraně hranic byly vyslány proti Rumunsku 3 zeměbranceké brigády. Po vypuknutí války bylo největší starostí Vídně a Budapešti, na kterou stranu se Rumunsko přikloní.

V druhé kapitole se líčí válečné plány a nástup. Rumunsko mělo na počátku světové války něco přes 23 pěších, 2 jezdecké divise, několik smíšených brigád a 5 Calarasi (jezdeckých) brigád. Ze čtyř armád, které Rumunsko stavělo do pole, byly určeny k boji s Rakousko-Uherskem 1., 2. a 4. (sev.), úhrnem 420.000 mužů. Na bulharské frontě snažilo se Rumunsko obsadit linii Sistov—Ruščuk—Varna. S počátku váhalo rumunské vedení s provedením tohoto úmyslu, čekalo, že snad Rusko samo povede akci. Vyjednávání trvalo však poměrně dlouho, takže tento úkol připadl 3. rumunské armádě v síle 142.000 mužů. Celý rumunský plán zněl v hrubých rysech: Ofensiva proti Sedmihradsku a defensiva na dobudružské frontě.

Třetí kapitola popisuje jednotlivé boje v Sedmihradsku. Konečně líčí autor bulharský nápor do Dobrudži a zatlačení Rumunů ze Sedmihradska rakouským vedením. V této rumunské krizi dočítáme se i jména generála Sarrailla, který přinesl obrát v situaci Rumunska. (Pokračování.)

Generálmajor a. D. Hugo Kerchnawe: Bandenkrieg und Bandenbekämpfung im serbischen Okkupationsgebiete.

Z vylíčení je vidět, že se vojsko, určené k okupaci Srbska, skládalo z 31 maďarských, event. chorvatských domobranecských praporů, po 3 až 4 rotách s úhrnným početním stavem 27.000 mužů. Mimo to se zúčastnil okupace 1 maďarský domobranecský pěší pluk o třech praporech s početním stavem asi 3000 mužů a 12 kulometů, dále samostatný maďarský domobranecský pěší prapor o 1000 mužích a konečně 12 železničních oddílů o 3500 mužích. Z jezdeckta bylo použito 4½ eskadron s 350 jezdci. Dělostřelectvo bylo zastoupeno domobranecskými dělostřeleckými oddíly s 3000 muži a 52 děly různých ráží. Úhrnný početní stav dělostře-

lectva činil 4500 mužů a 64 děl. Konečně zbývá zmíniti se o účasti 9 technicko-děl. odd. s dvěma rotami pro sbírání kořisti a 2 ženijních oddílů v síle půl roty. Připočítáme-li k tomu ještě četnictvo, dostaneme početní stav okupační armády: 70.000 mužů. Konečně udává ještě autor početní stav vojska, četnictva z doby světové války. Z podaného vylíčení je patrné, že Rakousko často reorganisovalo své síly v Srbsku. (Pokračování.)

Hauptmann a. D. Hans Wagner: Panzerzüge.

Na počátku úvahy seznamuje nás autor s historickým vývojem obrněných vlaků a pak uvádí průměrnou organizaci obrněného vlaku, jak se v praxi osvědčila. Celá další stať je jakýmsi vylíčením bojů obrněnými vlaky u Rigy.

Generalmajor Eugen Büttner: Gedanken zur neuen „Schießvorschrift der Infanterie.“

Rakouské ministerstvo vojenství vydalo 1. sešit střeleckého předpisu. Autor dříve, než přistoupil ke kritice jmenovaného předpisu, zdůrazňuje důležitost střeleckého výcviku pěšími zbraněmi. O předpise se zmiňuje zcela krátce, takže z toho, co uvádí, si ještě nezískáme jasný obraz.

Major Alois Werner: Verbindungen im Gebirgskrieg.

První část kapitoly pojednává o spojeních drátem a kabelem, přičemž zvlášť přihlédnuto k zimním poměrům v hornatém terénu. Mimo nepřátelské ničení vlastního spojení uvádí autor ještě vlivy sněhových závějů a lavin. Připojuje názorné obrázky, jak asi vypadá takové vedení, je-li delší dobu pod sněhem. Právě, že suchý a zledovatělý sníh je špatný vodič a dobrý prostředek k zamezení nepřátelského naslouchání. Zasněžená vedení se pohybujícím sněhem trhají. Tomu bylo zamezeno na základě válečných zkušeností tím, že se kabel klade volně po zemi, pak podél tyče vzhůru a zase dolů, pak po zemi atd.

Druhá část mluví o spojení světelnými signály u 7. horské brigády v 11. a 12. bítvě na Soči.

Major a. D. Dr. techn. Fritz Heigl: Die Entwicklung des Artilleriematerials seit 1914.

Autor nás seznamuje s těžkým moždířem, s houfnicemi a děly, které se staly moderními v letech 1914 až 1916. Pojednává o těžkých dělech jednotlivých států, při čemž uvádí jejich technická data. Článek jest obohacen četnými obrázky.

Oberst Emil Paschek: Wehrpolitische Übersicht.

Zmíněná stať nám podává přehled vojenské politiky v jednotlivých stá-

tech až do konce roku 1928. Je to velmi dobrý orientační příspěvek. O Československu praví, že se snaží udržeti dobré jméno a že si získává přednější postavení mezi jednotlivými evropskými státy. Armáda se v posledních letech přeorganizovala. Útočná vozba byla zesílena nejmodernějšími stroji. Zmínuje se také o rozmožování letectva a o osamostatnění válečného průmyslu. Armáda šetří s početným stavem vojska, zřizuje jednotky rámcové.

Generalmajor a. D. Hugo Kerchnawe: Das amtliche österreichisch-chische Kriegeswerk.

Rakouský válečný archiv vydal dílo „Österreich-Ungarns letzter Krieg“ a zmíněná stať je vlastně recenzi i. sešitu uvedeného díla.

Obstl. d. R. Ludwig Hesshaimer: Österreichs Offiziere in Kunst und Literatur.

Autor přináší jakýsi přehled vojenských autorů a jejich činnost asi od roku 1820. Čteme jména: Hans von Strasschirpka, August von Pettenkofen, Theodor von Hörman, Felizian Freiherr von Myrbach-Rheinfeld, Rudolf von Ottenheim, Leon Kossak, Josef Machold, Ludwig Huna, Kerchnawe, Glaise-Horstenau, Auffenberg a mnoho jiných.

Březen—duben 1929.

Oberst d. R. Oskar Wolf-Schneider v. Arnö: Der Feldzug in Italien 1849.

Redakce časopisu zahajuje touto staťi uveřejňování bývalých významnějších válek a tažení. Jako první bylo vybráno tažení proti Itálii v roce 1849.

Generalmajor a. D. Hugo Kerchnawe: Bandenkrieg u. Bandenbekämpfung im serbischen Okkupationsgebiete.

V svém pokračování obírá se autor organizací jednotek v okupačním území a průběhem operací ve velkém. Tato úvaha je velmi dobrým příspěvkem k osvětlení tehdejších poměrů, ovšem nutno mít na zřeteli, že je psána se stanoviska německého.

Hauptmann Dr. Däniker: Zwei leichte Maschinengewehre.

Autor popisuje francouzský „Fusil mitrailleur 24“ a italský „Mitragliatrice leggera Fiat, Modell 1926“. Svou úvahu doplňuje vědeckými poznatky a různými nákresy. Pro francouzský kulomet je dotována munice takto: Velitel roje 6 schráněk, t. j. 150 nábojů, střelec 3 schránky, t. j. 75, první nosič 14 schráněk, t. j. 350 nábojů, druhý nosič 4 schránky a 2 balíčky, t. j. 250, třetí nosič 4 schránky a 2 balíčky, t. j. 250, čtvrtý nosič 4 schránky a 2 balíčky, t. j. 250. Celkem 35 schráněk a 6 balíčků

dá 1325 nábojů. U italského modelu podobné údaje scházejí.

Plk. gšt. Ing. Ervin Milhard: Fliegerabwehr-Geschütze.

Úvaha je psána čistě vědecky, autor probírá počáteční rychlost střely a její závislost na střelném prachu, klade důraz na váhu střely, ráží a p. Všechny údaje a výpočty berou za základ střelbu na letadla. Praví, že není možno střeliti na celou peruť anebo letku, nýbrž jen na jeden cíl. Protože se musí počítati s činností letectva ve výši 100 až 7000 m, musí se podle toho zaříditi působení protiletadlové obrany. Autor přichází k názoru, že protiletadlová děla nutno třiditi pro zásah od 1000 m výše a pro zásah do 1200 m. V dalším pojednání o protiletadlových dělech bere za základ výšku 1000 m. Konečně shrnuje své poznatky a uvádí pravidla pro konstrukci protiletadlových děl se zásahem do 1200 m výšky.

Hauptmann PhDr. Max. Maurer: Entfernungs-messer.

Pisatel se obírá otázkou, jak změřiti vzdálenost blízkého se letadla. Zmínuje se o různých přístrojích a zhodnocuje je. Ke konci úvahy připomíná, že je nutno věnovati pozornost výběru a výcviku mužstva v zaměřování letadel. Za dobrých povětrnostních podmínek může činiti chybu 10". Když se dosáhne této přesnosti u mužstva, může počítati měření.

Hauptmann PhDr. Karl Schubert: Horchgeräte, Richtungsmesser.

Článek je souhrnem poznatků v používání přístrojů, určených k naslouchání, blížili-li se letadla. Přístroje se dá použiti nejenom při protiletadlové obraně, nýbrž také při obraně proti tankům, při útocích za mlhy, kdy se útočné vozy dají nesnadno rozeznati.

Generalmajor Ing. Fr. Scheiner: Schießen gegen bewegliche Luftziele.

S počátku nás úvaha seznamuje se zásadami protiletadlové zbraně, vysvětluje pojmy o dráze letu a o rychlosti střely. Neméně zajímavé jsou úvahy o přímé střelbě kulomety na pohyblivé (letecké) cíle, o pravděpodobnosti zásahu, o střelbě děly na letecké cíle. Autor shrnuje ke konci své pojednání v téma o střelbě proti leteckým cílům s všeobecného hlediska a praví, že proti cílům leteckým je třeba těchto elementů:

Znalost cíle nebo jeho viditelnost, výška, rychlost letadla, směr letu, vliv povětrnosti.

Vzdálenost se dá určití přístroji a přesnost tohoto měření závisí na dokonalosti použitého přístroje a na osobě, provádějící měření.

Výška cíle se zjistí ze vzdálenosti

a polohového úhlu, event. radiotel. spojením, kde letec udá výšku letounu. V prvním případě je výška závislá na přesnosti změření vzdálenosti.

Rychlost letadla se dá zjistit přístroji, k tomu účelu sestavenými. Zjistí-li vliv povětrnosti jest obtížné, zvláště za větru.

Celá úvaha je vyplněna výpočty a diagramy.

Oberstlt. Hans Hirsch: Ballon-sperren.

K mnoha prostředkům, které jsou určeny chrániti vlast proti leteckým útokům, patří také balonová uzávěra. Slouží za noci k ochraně důležitých vojenských skladišť, velitelství, průmyslových středisk a p. Taková balonová uzávěra nutí nepřítele létat vysokou a tím mu znemožňuje přímé vyhledávání nebo zasahování cílů. Balony tvoří jakousi drátěnou síť; zapadne-li do ní letadlo, jest jeho osud zpečetěn. Ale i když nepřítel ví o této uzávěře, i když vidí balony, přece natažená lano nepostřehne.

Balonové uzávěry se obvykle tvoří s nastávající nocí. Vzdálenosti balonů jsou nepravidelné. Podle zkušeností umísťují se balony na vzdálenost 400 m. Větší mezery tento systém pak znehodnocují. Balon nesmí mít ni-

kdy přesné stanoviště, je nutno často měnit jeho polohu. Podle výšky a upevnění volíme typy balonů. Známý balon tvaru koule o 100 m³, jakých se užívalo za světové války, je dnes již nevhodný.

Balon tvořící uzávěru musí v dané výšce býti stabilní, musí vzdorovati větru, má mít takovou únosnost, aby snesl zatížení 4000 m dl. lana k upevnění. Pro takovéto podmínky se hodí typ podobný „draku“.

Autor dále popisuje jednotlivé druhy balonů, při čemž uvádí jejich nejdůležitější znaky, technické přednosti a vady. Přiznává, že postavení balonové jednotky je dosti nákladné, ale přece není dobré, že se tento obor opomíjí. Válka ukazovala jeho důležitost, autor doporučuje toto zařízení zvláště průmyslovým střediskům, která by měla pomýšleti na balonovou uzávěru, ovšemže i stát by na tuto akci něčím přispěl.

Hauptmann Ernst Wisshaupt: Der Herbstfeldzug. Německý říšský archiv vydává dílo „Der Weltkrieg 1914 bis 1918“. Autor přináší recenzi páteho svazku řečeného díla, při čemž si stěžuje, že rakouské vojsko je považováno za slabšího spojence centrálních mocností. —ar

LITERÁRNÍ PŘEHLED

A. Spisy české.

Generál Maurice Janin: Moje účast na československém boji za svobodu. Z rukopisu přeložil dr. Hanuš Jelínek. Nakladatelství J. Otto v Praze. Stran 384. Se 2 mapkami.

Kniha Jindřicha Skácela, o níž jsem referoval minule, utrpěla ve své koncepci tím, že v ní spojeny tři druhy historické literatury: osobní paměti autorovy publikace pramenného materiálu listinného a monografické zpracování. Generál Janin se omezil na publikaci pramennou. Jeho kniha podává jen vybrané partie z jeho válečného deníku, týkající se našeho zahraničního boje za svobodu a vojska.

Je nadepsána „Moje účast na československém boji za svobodu“. Tato účast byla rozsáhlá a významná. V druhé polovině roku 1916 generál Janin jako náčelník francouzské vojenské misie v hlavním stanu ruských front seznámil se s členem Československé národní rady M. R. Štefáníkem a vy-

datně ho podporoval v jeho úsilí o tvoření našeho vojska v Rusku. Když pak na konci roku 1917 dekretem presidenta francouzské republiky bylo povoleno ve Francii tvořit naše vojsko, byl generál Janin na žádost Národní rady jmenován jeho velitelem. Stal se tak vrchním velitelem veškerého československého vojska za hranicemi, protože na počátku února roku 1918 naše formace v Rusku byly prohlášeny za část československé armády ve Francii a brzo potom do smlouvy s italskou vládou o tvoření našeho vojska byla přijata věta o „veliteli československé armády, dlečím ve Francii“. Jako vrchní velitel legii odejel generál Janin v létě 1918 na Sibiř, k největší jejich jednotce, jež se nedlouho před tím dostala do těžkých bojů; s našim vojskem prožil tam skoro půldruha roku (od listopadu 1918 do dubna 1920).

Po celou dobu světové války psal si generál Janin pravidelně deník. Z něho sestavil na přání redakce revue „Lu-